

2024 49

Tahsilatların/Ödemelerin Tevsiki Zorunluluğuna İlişkin Tebliğde Değişiklikler Yapılmıştır

Bilindiği üzere 24.12.2015 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan ve zaman zaman değişikliğe uğrayan [469 Seri No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği](#) ile yapılan düzenleme uyarınca; Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL’yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri öteden beri zorunlu bulunmaktaydı.

Bu kapsamda örneğin;

- Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,
- Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,
- İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin

belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunlu bulunmaktadır.

Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin ise yukarıda belirtilen hadle sınırlı kalımsızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi öteden beri zorunlu bulunmaktadır.

Ayrıca Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların tevsik zorunluluğu kapsamında olmayan yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin (şu kadar ki, düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikinin sağlanması öteden beri zorunlu bulunmaktadır.

18 Ekim 2024 tarihinde yayımlanan ve **yayımlandığı gün itibariyle yürürlüğe girmiş bulunan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 572)** ile; tevsik zorunluluğunu genişleten yönde olmak üzere; Herhangi bir vergi mükellefiyeti bulunmayanlar (“Mükellef olmayanlar”) için de 7.000 TL’yi aşan işlemler için uymaları gereken tevsik zorunluluğuna ilişkin açıklamalar ile buna uyulmaması halinde uygulanacak cezalara ilişkin açıklamalar yapılmaktadır.

Tebliğde yapılan açıklamalar ve örnekler aşağıda özetlenmiştir.

1) Tevsik Zorunluluğunun Kapsamına İlişkin Değişiklikler

Mevcut Tebliğin "Tevsik Zorunluluğunun Kapsamı ve Tutarı" başlıklı 4. maddesinde yapılan değişiklikler öncesi ve sonrası aşağıdaki gibidir (değişen ya da yeni eklenen açıklamalar yeşil renkte gösterilmiştir)

Değişiklik Sonrası Metin	Değişiklik Öncesi Metin
<p>Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların (mükellef olmayanların kendi aralarında yapacakları işlemler hariç olmak üzere) yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur."</p> <p>Bu kapsamda örneğin;</p> <ul style="list-style-type: none">- Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,- Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,- İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin <p>belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.</p> <p>Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin ise yukarıda belirtilen hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.</p> <p>Bu zorunluluk kapsamında, mükellef olmayanlar da, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan yapacakları alımlarına ilişkin 7.000 TL'yi aşan tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapacaklardır.</p> <p>Örnek: Kamu kurumunda memur olarak çalışan Bay (A) evinde kullanmak üzere, beyaz eşya perakende ticareti ile uğraşan (B) Ltd. Şti.'nden 20.000 TL tutarında bir buzdolabı satın almıştır. Söz konusu buzdolabının tutarı 7.000 TL'lik haddi aştığından bu işleme ait tahsilat ve ödemenin aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması gerekmektedir. Söz konusu tahsilat ve ödemede tevsik zorunluluğuna</p>	<p>Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların, kendi aralarında ve tevsik zorunluluğu kapsamında olmayanlarla yapacakları, 7.000 TL'yi aşan tutardaki her türlü tahsilat ve ödemelerini aracı finansal kurumlar kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik etmeleri zorunludur.</p> <p>Bu kapsamda örneğin;</p> <ul style="list-style-type: none">- Her türlü mal teslimi veya hizmet ifasına ilişkin tahsilat ve ödemelerin,- Avans, depozito, pey akçesi gibi suretlerle yapılacak tahsilat ve ödemelerin,- İşletmelerin kendi ortakları ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle yaptığı her türlü tahsilat ve ödemelerin <p>belirlenen haddi aşması durumunda, aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması ve bu işlemlerin söz konusu kurumlarca düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.</p> <p>Tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile</p>

<p>uyulmaması durumunda memur Bay (A) ve (B) Ltd. Şti.'ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır.</p> <p>Tevsik zorunluluğu kapsamındaki ödemelerin tahsilatı yapanın hesabına, bizzat aracı finansal kurumların şubelerine gidilmek ve işleme ait açıklamalara da yer verilmek suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacaktır.</p> <p>Örnek: Herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan Bay (C), mobilya perakende ticareti ile uğraşan (D) Ltd. Şti.'den 15.000 TL tutarında bir masa satın almıştır. Bay (C) söz konusu ödemeyi gerçekleştirmek için (D) Ltd. Şti.'nin hesabının bulunduğu bankanın bir şubesine gitmiş, işleme ait açıklamalara yer vermek ve karşılığında banka dekontu almak suretiyle ödemeyi yerine getirmiştir. Bu durumda tevsik zorunluluğuna uyulmuş sayılacak ve Bay (C) ile (D) Ltd. Şti.'ne ceza uygulanmayacaktır.</p> <p>Örnek: Herhangi bir banka hesabı veya kredi kartı bulunmayan Bay (E), cep telefonu perakende ticareti ile uğraşan Bay (F)'den 25.000 TL tutarında bir cep telefonu satın almıştır. Bay (E) söz konusu cep telefonunun bedelini işlem anında nakit olarak Bay (F)'ye ödemiştir. Bay (F) ise söz konusu tutarı banka şubesine giderek kendi hesabına yatırmıştır. Bu durumda tevsik zorunluluğuna uyulmamış olacak ve Bay (E) ile Bay (F)'ye ayrı ayrı ceza uygulanacaktır."</p>	<p>uğraşanların vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı (13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre tescile yetkili kuruluşlarca kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olmayan taşıt ve araçlar hariç) kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin ise yukarıda belirtilen hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.</p>
---	--

Öte yandan Tebliğin "3. Tanımlar" başlıklı bölümünün (d) bendi "Mükellef olmayanlar" şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre; "**d) Mükellef olmayanlar:** Bu Tebliğ uygulaması bakımından, Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamında fatura almak zorunda olan birinci ve ikinci sınıf tüccar, serbest meslek erbabı, kazançları basit usulde tespit olunan tüccar, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçi, vergiden muaf esnaf dışında kalanları," ifade etmektedir.

Böylelikle, nihai tüketiciler (Tebliğde "Mükellef olmayanlar" olarak tanımlanmaktadır) için de 7.000 TL'yi aşan işlemler yönünden tevsik [ödemelerini finansal kuruluşlar (banka eft, havale, kredi kartı vb.) aracılığı ile yapma] zorunluluğu getirilmektedir. Buna uymayan nihai tüketicilere de özel usulsüzlük cezası kesileceği yönünde açıklamalar ve örneklemeler yapılmaktadır.

2) Yabancılar ve/veya Türkiye Mukimi Olmayan Gerçek Kişilerle Yapılan İşlemlerde Tevsik Zorunluluğu

Tebliğin "4.2. Kapsamda Olmayan Tahsilat ve Ödemeler" bölümünün yabancılar ile yapılan işlemlere ilişkin (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmektedir. Bu değişiklik esaslı bir değişiklik getirmemekte olup, "*tevsik zorunluluğu kapsamında olmayan*" ibaresi "*(mükellef olmayanlar hariç olmak üzere)*" şeklinde değiştirilmektedir. Eskiden olduğu gibi; Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları 7.000 TL ve üzeri işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerini finansal kuruluşlar (banka eft, havale, kredi kartı vb.) aracılığı ile yapmaları ya da nakit tahsilat yapılması halinde düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması

ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlara yatırılması ve bunun için belge alınması zorunlu bulunmaktadır.

Değişiklik Sonrası Metin	Değişiklik Öncesi Metin
h) Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların (mükellef olmayanlar hariç olmak üzere) yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin (şu kadar ki, düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikin sağlanması zorunludur.),"	"h) Tevsik zorunluluğu kapsamında olanların <u>tevsik zorunluluğu kapsamında olmayan</u> yabancılar ve/veya Türkiye mukimi olmayan gerçek kişilerle yapacakları işlemlere ilişkin tahsilat ve ödemelerin (şu kadar ki, düzenlenecek faturalara söz konusu kişilerin pasaport numarasının yazılması ve bu bent kapsamında nakit tahsil edilen tutarların, tevsik zorunluluğu kapsamında olanlar tarafından tahsilatı takip eden ilk iş günü sonuna kadar aracı finansal kurumlarca düzenlenen belgelerle tevsikin sağlanması zorunludur.),"

3) Ceza uygulaması

(1) VUK'nun mükerrer 355 inci maddesinde yer alan hüküm uyarınca, 213 sayılı Kanunun mükerrer 257. maddesiyle getirilen zorunluluklara uymayanlara özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir. Bu Tebliğ ile getirilen zorunluluklara uymayanların her birine, her bir işlem için;

- Birinci sınıf tüccarlar ile serbest meslek erbabı hakkında 20.000 Türk lirasından,

- İkinci sınıf tüccarlar, defter tutan çiftçiler ile kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında 10.000 Türk lirasından,

- Yukarıda yazılı bulunanlar dışında kalanlar hakkında 5.000 Türk lirasından,

az olmamak üzere işleme konu tutarın %10'u nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilir.

(2) Ancak, bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon Türk lirasını geçemez.

(3) Tevsik zorunluluğuna aykırı bir şekilde ödeme yapanların; durumu, ödemeyi takip eden beş iş günü içerisinde kendiliğinden idareye bildirmesi halinde, ödemede bulunan adına bu düzenleme uyarınca özel usulsüzlük cezası kesilmez.

(5) Ceza miktarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanun uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılarak uygulanır.

(6) Tevsik yükümlülüğünün yerine getirilmemesi nedeni ile adına ceza kesilen mükellefler, VUK'nun 376. maddesinde ve "Uzlaşma" başlıklı Üçüncü Bölümünde yer alan ilgili hükümlerden faydalanabileceklerdir.

Bu Sirkülerimize ilişkin görüş, öneri ve sorularınızı info@narcon.com.tr'ye iletebilirsiniz.

Saygılarımızla.

NARCON YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

www.narcon.com.tr

18.10.2024